

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/26685,Konferencja-naukowa-Ostatni-leśni-Mazowsze-i-Podlasie-w-ogniu-1947-1954-Sesja-po.html>
01.03.2026, 14:44

Strona znajduje się w archiwum.

Konferencja naukowa "Ostatni "leśni" - Mazowsze i Podlasie w ogniu 1947-1954." Sesja poświęcona zbrojnemu Podziemiu Niepodległościowemu - Warszawa, 5 czerwca 2002 r.

05.06.2002

✖ W dniu 5 czerwca 2002 r. w sali konferencyjnej IPN w Warszawie Zastępca Prezesa IPN Janusz Krupski oraz Dyrektor Oddziału IPN w Warszawie Piotr Chruszczyński otworzyli wystawę "Ostatni Leśni - Mazowsze i Podlasie w ogniu 1948 - 1953".

✖ Otwarcia wystawy towarzyszyła sesja naukowa pt.: "Ostatni Leśni".

W sesji wzięli udział naoczni świadkowie i żołnierze Niepodległościowego Podziemia walczący po 1947 roku z komunistyczną władzą na Mazowszu i Podlasiu.

"Ostatni Leśni" przybyli dzisiaj do siedziby Instytutu Pamięci Narodowej.

Janina Samoraj "Celinka" - jedyny żyjący żołnierz oddziału Wiktora Stryjewskiego "Cacki", ciężko ranna w walce z KBW 8 lutego 1949 roku, skazana przez WSR w Warszawie na 5 lat więzienia i ✖ Stanisław Żurawski "Madej". W 1954 roku skazany na pięciokrotną karę śmierci, którą zamieniono ostatecznie na wieloletnie więzienie, z którego zbiegł i ukrywał się w lasach koło Żuromina (powiat Sierpc) przez sześć lat do 1960 roku.

W dokumentach UB z lat pięćdziesiątych figuruje jako nieżyjący. Dzięki pracy historyków i archiwistów z warszawskiego oddziału IPN udało się dotrzeć do "Madeja".

✖ Przed otwarciem wystawy w siedzibie IPN w Warszawie odbyło się wzruszające spotkanie "po 55 latach" Adama Dubrawskiego vel Józefa Mickiewicza "Iskra" - dowódcy oddziału Ruchu Oporu Armii Krajowej z lat 1946-47 działającego na terenie powiatu Gostynin z jego żołnierzami Stanisławem Maksjanem i Stanisławem Majchrzakiem. Żołnierze Niepodległościowego Podziemia nie widzieli się od momentu rozwiązania oddziału i aresztowania przez UB.

Adam Dubrawski aresztowany był w 1950 roku i skazany na karę śmierci zamienioną na 15 lat więzienia. Jego podkomendnych UB aresztowało w 1948 roku. Obaj zostali skazani na wieloletnie więzienie. Spotkanie odbyło się dzięki pracy historyków warszawskiego oddziału BEP IPN.

✖ Na ekspozycję składają się zdjęcia dokumentujące działalność oddziałów partyzanckich, pośmiertne fotografie żołnierzy Podziemia, dokumenty sądowe aparatu bezpieczeństwa, kolorowe mapy ukazujące akcje Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego przeciwko oddziałom partyzantki niepodległościowej, a także plakaty propagandowe, gazety, broszury władz partyjno-państwowych PRL.

Wystawę zorganizowało Biuro Edukacji Publicznej IPN w Warszawie przy pomocy Starostwa Powiatowego w Warszawie, Starostwa Powiatowego w Mławie, Starostwa Powiatowego w Sochaczewie, Burmistrza miasta Gostynina oraz Burmistrza miasta Mławy.

PROGRAM SESJI NAUKOWEJ

11.00 - Otwarcie sesji "Ostatni leśni" - wiceprezes IPN Janusz Krupski;
Obrady poprowadzi prof. dr hab. Jerzy Eisler

CZĘŚĆ I

11.15 - Prof. dr hab. Andrzej Paczkowski,
"Sytuacja polityczna po wyborach i amnestii 1947 r."

11.35 - Tomasz Łabuszewski,
"Ostatnie patrole partyzanckie 6 Brygady Wileńskiej na Podlasiu - grupa 'Lamparta' 1950-1952".

11.55 - Jacek Pawłowicz
"Podziemie antykomunistyczne na Mazowszu Zachodnim po 1947 r. (16 Okręg NZW)."

12.15 - Dr Ryszard Śmietanka-Kruszelnicki,
"Partyzantka na Kielecczyźnie po 1947 r., zarys problematyki, stan badań".

12.55 - Waldemar Brenda,
"Podziemie antykomunistyczne na Mazowszu Północnym po 1947 r."

12.55 - Przerwa

CZĘŚĆ II

13.15 - Kazimierz Krajewski,
"Partyzantka poakowska na kresach północno-wschodnich".

13.35 - Dr Sławomir Poleszak,
"Zarys dziejów podziemia antykomunistycznego w łomżyńskim i grajewskim po 1947 r."

13.55 - Ks. Kazimierz Litwiejko,
"Ostatni partyzanci w powiecie sokólskim",
14.15 - Dr Jarosław Kopaliński,
"Oddziały Romana Dawickiego 'Lonta' oraz Antoniego Dołęgi 'Znicza'";

Dyskusja

[Następny Strona](#)

